

Diarienummer: LS2018-0065

Krishanteringsplan

för krisledningsnämnden

2018–2022

**enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder
inför och vid extraordinära händelser
i fredstid och vid höjd beredskap**

INNEHÅLL

<u>INLEDNING</u>	3
<u>PLANENS OMFATTNING</u>	4
<u>BAKGRUND TILL KRISHANTERINGSPLANEN</u>	5
<u>KRISBEREDSKAP</u>	6
<u>RISK- OCH SÅRBARHETSANALYSER AV EXTRAORDINÄRA HÄNDELSER</u>	6
<u>KRISHANTERINGSPLAN FÖR KRISLEDNINGSNÄMNDEN</u>	6
<u>VERKSAMHETERNAS PLANER</u>	6
<u>INFORMATION INTERNT OCH EXTERNT</u>	7
<i>Viktigt meddelande till allmänheten (VMA)</i>	7
<u>LEDNINGSORGANISATION UNDER EXTRAORDINÄR HÄNDELSE</u>	8
<u>KRISHANTERINGSPLAN FÖR KRISLEDNINGSNÄMNDEN</u>	8
<u>1 § NÄMNDENS UPPGIFT</u>	8
<u>2 § MANDAT OCH RAPPORTERINGSSKYLDIGHET</u>	8
<u>3 § BEGRÄNSNING I MANDATET</u>	9
<u>4 § ARBETSFORMER</u>	9
<u>5 § ERSÄTTARE FÖR ORDFÖRANDE</u>	9
<u>6 § KALLELSE TILL SAMMANTRÄDEN</u>	9
<u>7 § AVVECKLING AV KRISORGANISATIONEN</u>	10
<u>8 § UTVÄRDERING</u>	10
<u>RUTINER FÖR KRISLEDNINGSNÄMNDEN</u>	10
<u>UTLARMNING</u>	10
<i>Telefonlista</i>	11
<u>SAMLINGSLOKAL</u>	11
<u>UTRUSTNING</u>	11
<u>INFORMATION INTERNT OCH EXTERNT</u>	11
<u>DOKUMENTATION OCH RAPPORTERING</u>	11

Inledning

Region Uppsala är en van krishanterare. Även en vanlig dag kan katastrofen vara framme för den enskilde. I det läget finns Region Uppsala på plats. Dygnet runt, 365 dagar om året, tar Region Uppsalas kunniga personal hand om hälso- och sjukvård i hela Uppsala län åt länets invånare. Varje dag löser Region Uppsalas personal planerade och oplanerade vårduppgifter, i det som ur den enskildes perspektiv är en kris- eller katastrofsituation.

Likaså ser Region Uppsala till att kollektivtrafiken i länet fungerar alla dagar året runt. Nästintill oavsett hur illa det har snöat eller stormat fortsätter bussar och tåg att transportera länsborna dit de ska.

Denna kunskap och stora vana att hantera det oväntade och det svåra är en utomordentligt viktig del av Region Uppsalas beredskap när samhället står inför kriser och katastrofer. Med erfarenhet, planering och kunskap står hela Region Uppsala redo den dag som krisen inträffar och kan snabbt och rationellt agera utifrån de förutsättningar som gäller. För med god planering och förutbestämda rutiner följer också god förmåga att agera i oförutsedda situationer.

Genom krisplanering och övning höjs förmågan hos hela organisationen att i alla situationer fatta rätt beslut och att fortsätta driva verksamheten på ett så bra sätt som möjligt. Region Uppsalas medarbetare blir på det viset säkrare i sin roll vid kriser och blir införstådda och förtrogna med vilka uppgifter övriga personer inom och utanför Region Uppsala har vid en kris.

Med rätt krishantering minimeras skadorna och återhämtningen efter krisen underlättas. Denna krishanteringsplan som nu föreligger är ett av de verktyg Region Uppsala har för att säkerställa en hög förmåga i kris-och katastrofsituationer.

Börje Wennberg
Regionstyrelsens ordförande

Planens omfattning

Region Uppsala är sektorsansvariga på regional nivå för frågor som rör hälso- och sjukvård, kultur och kollektivtrafik samt ansvarar för regional utveckling.

Denna krishanteringsplan gäller vid **extraordinära händelser**¹, vilka kännetecknas av att följande tre kriterier uppfylls:

- avviker från det normala,
- innebär en allvarlig störning eller allvarlig risk för allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner,
- kräver skyndsamma insatser av kommun och landsting.

Det som skiljer extraordinära händelser från andra händelser är den stora omfattningen och att händelseförloppet är snabbt och svårt att överblicka och kräver snabba beslut.

De flesta händelser, även om de är störande och kommer plötsligt, bör inte betraktas som extraordinära händelser. Vad som är en extraordinär händelse går emellertid inte att på förhand definiera utan måste avgöras utifrån en helhetsbedömning i det enskilda fallet.

Några exempel på händelser som kan ses som extraordinära:

- Omfattande hot mot mänskliga värden, egendom eller miljö föreligger.
- Flyg eller tågolycka med många skadade eller döda.
- Omfattande el-, tele- eller kommunikationsbortfall som även drabbar sjukvården.
- Omfattande brand i någon av Region Uppsalas sjukvårdsinrättningar.
- Kärnteknisk olycka i eller utanför länet.
- Smitta exempelvis influensapandemi.
- Terrorattentat.

Planen gäller för hela Region Uppsala i Uppsala län och för alla verksamheter som bedrivs i egen regi eller på uppdrag av Region Uppsalas förvaltningar och bolag.

¹ Definition enligt *Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.*

Bakgrund till krishanteringsplanen

Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap innehåller i huvudsak följande direktiv till Region Uppsala:

- Region Uppsala ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.
- Regionen ska för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser.
- Regionen ska ha en krisledningsnämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser. Regionen har sektorsansvar för att verka för samordning och information till allmänheten.
- Regionen ska ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser.
- Regionen ska hålla Socialstyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och länsstyrelsen underrättade om vilka förberedelser som vidtagits inför extraordinära händelser. Vid extraordinära händelser ska Regionen lämna läges-rapporter och information om händelseutvecklingen till Socialstyrelsen och länsstyrelsen.
- Regionen ska vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap.

Det övergripande målet för Region Uppsalas krisberedskap är att minska riskerna för och konsekvenserna av extraordinära händelser i fredstid, och därigenom också uppnå en grundläggande hanteringsförmåga vid höjd beredskap.

När en extraordinär händelse inträffar ska människors liv, personliga säkerhet och hälsa tryggas samt skador på egendom och miljö hindras eller begränsas.

Krisberedskap

Risk- och sårbarhetsanalyser av extraordinära händelser

Enligt överenskommelse mellan Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och staten finns en målbild med risk- och sårbarhetsanalyser:

- få god **kunskap** om risker och sårbarheter, som kan påverka verksamheterna.
- **planera** för hur risker och sårbarhet ska undanröjas eller minskas, och för hur konsekvenserna av en extraordinär händelse ska hanteras.
- få en **god förmåga** att hantera en extraordinär händelse, dvs. att vidta de nödvändiga åtgärder som krävs för att säkerställa samhällsviktig verksamhet som måste upprätthållas, samt att ge invånare och medier tillräcklig och korrekt **information** om händelsen.

Krishanteringsplan med reglemente för krisledningsnämnden

En krishanteringsplan ska fastställas av regionfullmäktige vid varje ny mandatperiod. Reglementet för krisledningsnämnden ingår i planen.

Planen behöver ses över om förutsättningar förändras, t ex svagheter i verksamheten uppvisas vid verkliga händelser, efter övning som påvisar brister etc. Vid större förändringar (organisation, arbetsätt eller teknik) inom någon av Region Uppsalas förvaltningar som berörs av katastrofplaner, ska en revidering alltid göras av dessa. Ansvarig för revideringarna är säkerhets- och beredskapsenheten.

Nämndens förmåga ska upprätthållas genom fortlöpande information, utbildning och övning. Ansvarig för denna planering är säkerhet- och beredskapsenheten.

Verksamheternas planer

Förvaltningschef eller vd i ett bolag som ägs av Region Uppsala är ytterst ansvarig för att ta fram och återkommande revidera larmplaner, checklistor etc. inom det egna verksamhetsområdet. Genomförda risk- och sårbarhetsanalyser kan ligga som en grund för detta arbete.

Säkerhet- och beredskapsenheten har en samordnande funktion för att följa lagens intentioner, och ger även stöd i form av råd till verksamheterna vid framtagandet av planer.

Information internt och externt

Ett viktigt verktyg vid krishantering är information, med följande viktiga grundregler:

- All information ska samordnas för att undvika att olika budskap förmedlas.
- Informationen ska präglas av öppenhet och ärlighet, för att undvika förtroendekriser.
- Informationen måste förankras och stämmas av kontinuerligt, dels med källan och dels inom organisationen, för att undvika vilseledande budskap.

De som berörs av händelsen behöver få rätt information i rätt tid, vilket underlättas av om det finns förberedda listor över tänkbara intressenter och målgrupper, både externa och inte minst interna. Medarbetarna är en betydelsefull resurs i de flesta organisationer och har en särskild vikt för krishantering. Om medarbetarna inte hålls informerad finns det bland annat stor risk att osäkerhet och oklara budskap uppstår. Att bevara medarbetarnas förtroende för organisationen kan vara helt avgörande för hur väl man lyckas hantera krisen.

Viktigt meddelande till allmänheten (VMA)

VMA kan skickas ut i radio och tv vid allvarliga händelser, vid svåra störningar i viktiga samhällsfunktioner och vid krishantering i samband med extraordinära händelser.

Det finns två nivåer på meddelanden² och den senare gäller för bl.a. landsting och regioner:

- **Varningsmeddelande** sänds genast när det är omedelbar risk för skada på liv, hälsa, egendom eller i miljön.
- **Informationsmeddelande** sänds utan krav på omedelbarhet för att förebygga eller begränsa skador på liv, hälsa, egendom eller i miljön.

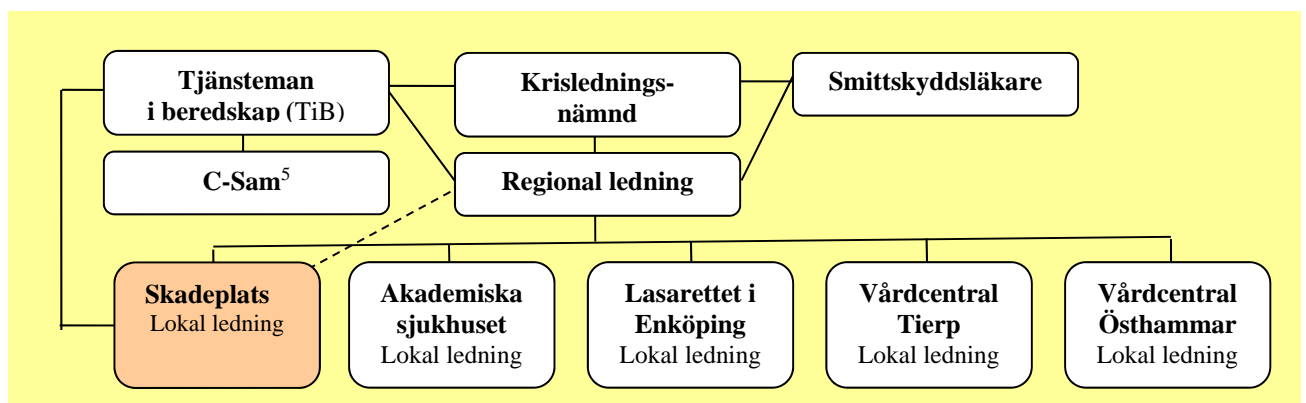
Inom Region Uppsala i Uppsala län har följande funktioner mandat att begära sändning av VMA:

- Tjänsteman i beredskap (TiB),
- Särskild sjukvårdsledning på regional nivå
- Smittskyddsläkaren.

En begäran görs hos SOS Alarms regionala centraler och vidarebefordras till Sveriges Radios sändningsledning.

² Källa: Räddningsverkets hemsida; www.srv.se

Ledningsorganisation under extraordinär händelse

Krishanteringsplan för krisledningsnämnden

1 § Nämndens uppgift

Krisledningsnämnden har till uppgift att utöva den ledningsfunktion som enligt lag³ åligger ett landsting/region vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap.

2 § Mandat och rapporteringsskyldighet

Vid extraordinära händelser har krisledningsnämnden rätt att överta beslutanderätten från hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder/förvaltningar inom Region Uppsala, om detta bedöms nödvändigt med hänsyn till händelsens art och omfattning.

Krisledningsnämnden får själv, eller genom ombud, föra talan för Region Uppsala i Uppsala län, i alla mål och ärenden inom nämndens verksamhetsområde.

Regionstyrelsens ordförande och andre vice ordförande är i krisledningsnämnden ordförande respektive vice ordförande. I brådskande fall kan de fatta beslut å krisledningsnämndens vägnar och ska därefter snarast anmäla sådana beslut till övriga

³ Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap.

⁵ Central samordning i C-län ger stöd till operativa insatser som kräver bred samordning samt att säkerställa att korrekt och samstämmig information förmedlar till allmänheten. Samlas vid behov i lokaler på länsstyrelsen.

ledamöter i nämnden. Om inte ordförande eller vice ordförande finns att tillgå inom rimlig tid får ledamot i krisledningsnämnden fatta beslut i stället.

Efter att den extraordinära händelsen är löst ska krisledningsnämndens ledamöter så snart det är möjligt återgå till det normala. Krisledningsnämnden ska skyndsamt avge en skriftlig redogörelse till regionfullmäktige.

3 § Begränsning i mandatet

Nämnden har inte rätt att fatta beslut som rör regionfullmäktiges uppgifter enligt 3 kap 9 § kommunallagen.

4 § Arbetsformer

Krisledningsnämnden består av ledamöterna i regionrådsberedningen och regiondirektören. Regionstyrelsens sekreterare och juridisk kompetens har en stödjande funktion till krisledningsnämnden.

Vid en utdragen extraordinär händelse ska arbetsuppgifterna fördelas för skifttjänstgöring. Om nämnden förväntas tjänstgöra under längre tid än 12 timmar måste skiftindelning av personalen göras omgående.

Vid avlösning genomförs ledningsgenomgång enligt följande:

- orientering om läget,
- orientering om pågående verksamhet,
- orientering om planerad verksamhet.

Efter genomgången sker överlämning inom respektive funktion.

5 § Ersättare för ordförande

Vid behov av ersättare för ordförande/vice ordförande, ska den till tjänsteåldern äldste ledamoten överta ordförandens uppgifter.

6 § Kallelse till sammanträden

När ordförande i regionrådsberedningen bedömer att en extraordinär händelse föreligger, ska krisledningsnämnden kallas till sammanträde.

Ordförande ansvarar för att kallelser utfärdas till sammanträden.

7 § Avveckling av krisorganisationen

Krisledningsnämnden bedömer om läget är sådant att dess övertagna befogenheter ska återgå till resp. förvaltning/motsv. och krisorganisationen kan avvecklas.

Vid beslut om återgång till normal organisation ansvarar krisledningsnämnden för att:

- meddela berörda inom Region Uppsala och samverkande organisationer att så skett,
- slutföra dokumentationen av händelseförloppet och förteckna allt underlagsmaterial,
- göra en första preliminär analys av verksamheten.

Även regionfullmäktige kan besluta att krisledningsnämndens övertagna befogenheter ska återgå till resp. förvaltning/motsv. och att organisationen ska återgå till normal verksamhet.

8 § Utvärdering

Efter en händelse där Region Uppsalas krisledningsnämnd aktiverats ska arbetet utvärderas och granskas. Ordföranden i regionstyrelsen, tillsammans med chefen för säkerhets- och beredskapsenheten, tar initiativ och ansvarar för att en utvärdering kommer till stånd.

Utvärdering kan t ex bestå av:

- insamling av materiel,
- intervjuer av egen personal och samverkande aktörer,
- analysera genomfört arbete och föreslå ev. förbättringar,
- genomföra beslutade ändringar i planer, åtgärdslistor, övningar m.m.

Rutiner för krisledningsnämnden

larmning

Tjänsteman i beredskap (TiB) kontaktar regiondirektören som i sin tur kontaktar ordföranden i krisledningsnämnden och ger en sammanfattande lägesbild. Om händelsen bedöms vara en extraordinär händelse, kallar ordföranden in övriga ledamöter till samlingslokalen enligt nedan.

Telefonlista

En för ändamålet framtagen telefonlista används för inringning av ledamöter. Den uppdateras kontinuerligt av Säkerhet- och beredskapsenheten, och distribueras till:

- Tjänsteman i beredskap (TiB)
- Krisledningsnämndens ledamöter
- Regional ledning (pärm i ledningsrummet)
- Televäxeln

Samlingslokal

Krisledningsnämnden samlas i regionens hus, lokal Kungsängen.

Utrustning

Ordinarie konferensutrustning

Information internt och externt

All information internt och externt följer rutinerna i Region Uppsalas kriskommunikationsplan.

Dokumentation och rapportering

En av krisledningsnämnden utsedd person ansvarar för dokumentation under nämndens arbete.

Rapportering ska enligt lag ske till MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap), Länsstyrelsen och Socialstyrelsen vid extraordinära händelser. Den ska innehålla:

- lägesrapporter och information och händelseutvecklingen,
- tillståndet och den förväntade utvecklingen.

Säkerhets- och beredskapsenheten samordnar all dokumentation från berörda aktörer inom Region Uppsala, till en heltäckande rapport enligt ovan.